

UČNI NAČRT

Učni predmet	Razred	Smer	Letno št. ur
Državlјanska vzgoja	3.	M	Najmanj 33 ur

OPREDELITEV PREDMETA

SPLOŠNI CILJI, VLOGA IN SPECIFIČNE KOMPETENCE

DRUGI BIENIJ

Državlјanska vzgoja je od šolskega leta 2020/2021 samostojni predmet, ki ga prečno poučuje več predmetnih profesorjev. Formalna podlaga zanj sta zakon št. 92/2019 in ministrska uredba št. 35 z dne 22. 6. 2020, ki določa smernice za izvajanje tega predmeta na vseh stopnjah formalnega izobraževanja, od otroškega vrtca do višje srednje šole. Vsebino predmeta določajo tri temeljna področja: 1. ustava, nacionalno in mednarodno pravo, zakonitost in solidarnost; 2. trajnostni razvoj, okoljska vzgoja, spoznavanje in varovanje kulturne dediščine in ozemlja ter 3. digitalno državlјanstvo.

Splošni cilji predmeta so razvijanje aktivne, zakonite in na ustavi zasnovane državlјanske kompetence, spoštovanja človekovih pravic in človeškega dostojanstva, odgovornega odnosa do trajnostnega razvoja družbe, do varovanja okolja in kulturne dediščine ter oblikovanje zdravega, čutečega, strpnega in digitalno kompetentnega državlјana.

Vloga predmeta državljanska vzgoja, kateremu se v vsakem letniku namenja najmanj 33 ur letno, je okrepiti pri dijakinjah in dijakih zavest o skupnih evropskih vrednotah, o ciljih in delovanju različnih družbenih in političnih gibanj ter trajnostnih sistemov, o raznolikosti spolnih, rasnih, verskih in kulturnih identitet v Evropi in v svetu ter o potrebi po konstruktivnem dialogu s samim seboj in drugimi za odpravo kakršnekoli oblike nestrpnosti in nasilja.

V sklop državljanske vzgoje se v drugem bieniju in petem letniku umeščajo tudi podjetnostna (in podjetniška) kompetenca, zakonska določila o varstvu pri delu in poklicne in mehke veščine, ki jih dijakinje in dijaki dosegajo pri pridobivanju prečnih kompetenc in praktičnem usposabljanju z delom.

UČNE OBLIKE IN METODE

Pri uresničevanju učno-vzgojnega procesa se glede na cilje, vsebine in recepcijsko zmožnost dijakinj in dijakov lahko uporabljajo naslednje učne oblike in metode: individualna učna oblika, delo v dvojicah in delo v skupinah, frontalni pouk ter razlaga, razprava, referat, delo z različnim gradivom, metoda ekskurzije, pričevanja, študij primera, igra vlog, okrogla miza, projektno delo in druge metode.

Zaradi prečnega poučevanja in še nedokončanega normativa za izvajanje novega učnega predmeta državljanska vzgoja se cilji, vsebine, čas izvajanja in medpredmetne povezave posameznih didaktičnih sklopov podrobneje načrtujejo ob začetku šolskega leta znotraj skupnega načrtovanja razrednih svetov.

V zavodskem kurikulumu, ki ostaja pri predmetu državljanska vzgoja odprt, navajamo predloge za didaktične sklope po letnikih glede na razvojno stopnjo in recepcijsko zmožnost ter zanimanja dijakov in dijakinj.

PODROČJE	DIDAKTIČNI SKLOPI	CILJI	VSEBINE	ČAS IZVAJANJA	MEDPREDMETNE POVEZAVE
1. USTAVA; PRAVO; ZAKONITOST IN SOLIDARNOST	<p>Jezik v družbi</p> <p>Jezikovna in kulturna raznolikost. Sprejemanje drugačnosti. Temeljni dokumenti o priznavanju in zaščiti slovenske manjšine v Italiji.</p>	<p>Uzaveščanje</p> <p>- pojava eno-, dvo- in večjezičnosti, individualne in kolektivne/družbene; dvojezične jezikovne skupnosti, večinskega, manjšinskega jezika, diglosije;</p> <p>- položaja slovenščine v Italiji, Sloveniji, Avstriji, na Madžarskem, v izseljenstvu in zdomstvu.</p>	<p>Eno-, dvo-, večjezičnost: individualna, kolektivna.</p> <p>Dvojezična jezikovna skupnost, večinski, manjšinski jezik, diglosija.</p> <p>Položaj slovenščine v Italiji, Sloveniji, Avstriji, na Madžarskem: v izobraževanju, kulturi, gospodarstvu, športu, medijih ...</p> <p>Položaj slovenščine v izseljenstvu in zdomstvu.</p>	Drugo dvomesečje	Slovenski jezik in književnost
	<p>Jezikovna politika. Evropske listine o pravicah manjšin.</p>	<p>Spoznavanje vloge slovenskega jezika v osebem in javnem življenju.</p> <p>Spoznavanje temeljnih dokumentov EU o manjšinah v Evropi.</p>	<p>Vloga slovenskega jezika:</p> <p>a) materni jezik (1. jezik), jezik okolja (2. jezik), tuji jezik;</p> <p>b) državni jezik, uradni, učni jezik, jezik kot šolski predmet.</p>	Drugo dvomesečje.	Slovenski jezik in književnost

			Položaj slovenskega jezika v EU.		
	Jezikovna in kulturna raznolikost.	Razvijanje večjezične kompetence in sprejemanja večkulturne družbe.	Razlogi za učenje tujih jezikov, pomembnost vseživljenjskega učenja.	Prvo dvomesečje	Angleščina
	Država in družba Temeljni dokumenti o pravicah človeka, državljana in državljanke	Uzaveščanje temeljnih človekovih pravic in osebnih svoboščin. Spoznavanje razvoja človekovih pravic skozi stoletja. Navajanje na branje in analizo temeljnih dokumentov o človekovih pravicah. Spoznavanje pravic evropskega državljana.	Ameriška deklaracija o neodvisnosti (1776). Deklaracija o pravicah človeka in državljana (1789) in Deklaracija o pravicah ženske in državljanke (1791) v Franciji. Splošna deklaracija človekovih pravic OZN (1948). Pogodba o Evropski uniji in Listina EU o temeljnih pravicah.	Četrto dvomesečje	Zgodovina Slovenski jezik in književnost Angleščina Razsvetljenske ideje in misleci. Ameriška in francoska revolucija v 18. stoletju. Aktualizacija pojma človekovih pravic.
	Pravice žensk in otrok	Spoznavanje vloge in pravic žensk in otrok v različnih verah.	Pravice žensk in otrok (naloge in pravice žensk v Cerkvi in v ostalih verah).	Tretje in četrto dvomesečje	Verouk

	Medsebojno sodelovanje in sprejemanje drugačnosti	Dijaki spoštujejo splošna in športna pravila, krepijo sodelovanje in sprejemanje drugačnosti.	Enakost, strpnost in sprejemanje drugačnosti.	Prvo polletje	Motorična in športna vzgoja
2. TRAJNOSTNI RAZVOJ, OKOLJSKA VZGOJA, SPOZNAVANJE IN VAROVANJE KULTURNE DEDIŠČINE IN OZEMLJA	Trajnostni razvoj in okolje	Dijaki razumejo pojem trajnostnega razvoja, spoznajo problem plastike in onesnaževanja oceanov in morja z mikroplastiko.	Plastika vir onesnaževanja: odgovornost posameznika ali politike? Air and water pollution.	Tretje in četrto dvomesečje	Mehanska tehnologija Angleščina
	Podnebne spremembe	Spodbujanje trajnostnega načina življenja, razumevanje vzrokov in posledic podnebnih sprememb, razvijanje besednega zaklada in tehničnega izrazoslovja.	Poslušanje, branje in gledanje pričevanj in intervjujev: Forestman Jadav Payeng, Polar explorer Ann Daniels, actor and UN ambassador Leonardo DiCaprio	Četrto dvomesečje	Angleščina
	Obnovljivi viri energije	Razumevanje važnosti energije v današnjem svetu. Povezava med onesnaževanjem in prekomerno porabo energije.	Dnevna proizvodnja in uporaba energije v Italiji, Terna s.p.a., osnovni pojmi o energiji.	Četrto dvomesečje	Mehanika, stroji in energija

	Varnost	<p>Spoznavanje pomembnosti enotnih mednarodnih norm in pravil na področju varnosti.</p> <p>Poznavanje ukrepov za varno delo v laboratoriju</p>	<p>Varnostna načela in pravila (in uporaba teh ob prvem vstopu v delavnico)</p> <p>Safety awareness in the lab</p>	Prvo dvomesečje	<p>Mehanska tehnologija procesov in proizvodov</p> <p>Angleščina</p>
	Vrednote in enakopravnost med spoloma	<p>Spoznavanje položaja ženske od srednjega veka do današnjih dni.</p> <p>Primerjanje vrednot v različnih zgodovinskih obdobjih.</p>	<p>Scala di valori nel medioevo e al giorno d'oggi.</p> <p>Uguaglianza di genere (Agenda 2030)</p>	Prvo polletje	Italijanski jezik in književnost
3. DIGITALNO DRŽAVLJANSTVO	Matematični modeli za razumevanje realnosti	Razvijanje matematičnega mišljenja in zavesti o uporabnosti matematike v vsakdanjem življenju.	Matematični modeli za razlago realnosti.	Tretje in četrto dvomesečje	Matematika
	Digitalna identiteta	Uzaveščanje uporabnosti in varnosti digitalne identitete. Navajanje na uporabo SPID-a.	<p>Uporaba SPID-a.</p> <p>Nastajanje evropske digitalne identitete. Kibernetska varnost Evropske unije.</p>	Prvo in drugo dvomesečje	<p>Matematika</p> <p>Italijanski jezik in književnost</p>

Vsebine v krepkem tisku so temeljne.

PREVERJANJE IN OCENJEVANJE

Pri predmetu državljanska vzgoja pripada 50-odstotni delež končne ocene prečnim kompetencam in praktičnemu usposabljanju z delom (PUD), ostalih 50 % ocene pa se določi na podlagi ocen predmetov, pri katerih se prečno poučuje državljanska vzgoja.

VIRI

Introduzione dell'insegnamento scolastico dell'educazione civica. Legge 20 agosto 2019 n. 92.

<https://www.gazzettaufficiale.it/eli/id/2019/08/21/19G00105/sg>

Decreto ministeriale n. 35 del 22 giugno 2020

https://www.miur.gov.it/documents/20182/2432359/Decreto+Ministeriale+n.+35+del+22+giugno+2020.pdf/43fa37c6-ce8c-86f0-e3fd-2171b034652c?version=1_0&t=1593499141290

Linee guida per l'insegnamento dell'educazione civica.

https://www.indire.it/wp-content/uploads/2020/06/ALL.-Linee_guida_educazione_civica_dopoCSPI.pdf

Spremenimo svet: Agenda za trajnostni razvoj do leta 2030. OZN 2015.

https://www.gov.si/assets/ministrstva/MZZ/Dokumenti/multilateral/razvojno-sodelovanje/publikacije/Agenda_za_trajnostni_razvoj_2030.pdf

Priporočilo Sveta EU z dne 22. maja 2018 o ključnih kompetencah za vseživljenjsko učenje.

[https://eur-lex.europa.eu/legal-content/SL/TXT/PDF/?uri=CELEX:32018H0604\(01\)&from=NL](https://eur-lex.europa.eu/legal-content/SL/TXT/PDF/?uri=CELEX:32018H0604(01)&from=NL)

Trst, 30. 6. 2021